

Aktuellt i Svesam- utredningen

Ellinor Ivarsson, SKR

Expert i utredningen

Utredningens uppdrag

- Föreslå inriktning och utformning av den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken
- Tre huvudfrågor: ett eller två politikområden, ansvarsförhållanden och styrning samt förutsättningar för ökad tydlighet och samverkan
- Riksrevisionens granskning (RiR 2022:8) – central för arbetet
- Kopplingar till EU:s sammanhållningspolitik och landsbygdspolitik viktiga
- Delbetänkande 30 juni 2025 – civilsamhället ges tydligare roll bl.a.
- Slutbetänkande 1 juni 2026 – kortfattat med tydliga lag- och förordningsförslag

Ny politik för sammanhållning och konkurrenskraft – två blir ett

- Föreslår att nuvarande två politikområden slås samman till en sammanhållen platsbaserad utvecklingspolitik
- *”Ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt Sverige”* - både kompensatoriska och mer utvecklingsinriktade inslag

En sammanslagning möjliggör bl.a.

- En bättre måluppfyllelse och större genomslag för politiken nationellt
- En mer effektiv användning av offentliga medel
- En förenkling för politikens målgrupper

Ett ramverk för styrning med sikte på 2050

Staten och regionerna – ett delat ansvar

- Staten har huvudansvaret för utveckling i ett nationellt perspektiv, territoriell sammanhållning samt systemets funktionssätt.
- Regionen har huvudansvaret för att prioritera, initiera och samordna vissa insatser för länets utveckling utifrån länets behov.

Regionerna behåller sitt uppdrag – men det förtydligas

- Stora skillnader mellan län – politik och uppdrag ska ta hänsyn
- Förslag till ny lag för det nya politikområdet – tydligare styrning
- Regionerna får ett tydligare uppdrag att se till hela länet – inomregionala skillnader (rumsligt perspektiv)
- Eventuella förtydliganden i lagen som ger förutsättningar för stärkt samverkan
- Ingen differentierad uppdragsfördelning (asymmetri) – men självstyrelsen ger möjligheter till regional och lokal utformning

Regionalpolitik är nationell politik

- Staten behöver ta ett större ansvar för att landet ska hålla samman
- Staten behöver vara mer närvarande – bl.a. för att ha bättre kunskap om förutsättningarna i olika delar av landet
- Staten behöver samordna sig bättre
- En mera verksamhetsanpassad styrning av viktiga myndigheter – ta större territoriella hänsyn
- Länsstyrelserna har en central roll att bidra till utvecklingen i länen
- Kan bli bättre på att göra sammanvägda beslut – tillväxtfrämjande och bevarande

Kommunerna viktig roll

- Kommunerna bidrar i hög grad till utveckling och attraktivitet
- Velfärd och utbildning, planering av mark och vatten, näringslivsutveckling osv.
- Inga nya formaliserade uppdrag – i alla fall inte ofinansierade
- Utjämningen viktigast för utveckling i hela landet – fångar inte allt
- Ser över möjligheter till stöd till kommuner med särskilda behov

Resursfördelningen

- Fördelningen av det regionala anslaget mellan län bygger på gamla förutsättningar – inte ändamålsenlig
- Tar fram och föreslår kriterier och principer för fördelning av det regionala anslaget (Uo 19, anslag 1:1)
- Det behövs ett visst grundanslag för att samtliga regioner att klara uppdraget
- Fördelningen mellan staten och regionerna, mellan regionerna liksom fördelningen mellan förvaltningsanslag och projektmedel
- EU:s långtidsbudget viktig – hur mycket är klart i juni?